

Zasvěťte svůj život službě společnosti

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 23. listopadu 2004* ←

*Celé vaše vzdělání, veškerá vaše mocenská postavení,
všechny vaše skutky milosrdenství a služby
mají malou hodnotu bez čtyř ctností
satji, dharmy, přemy a šánti
(pravdy, správného jednání, lásky a míru).*

(báseň v telugu)

Vtělení lásky!

Vy všichni zapomínáte na cíl, s nímž jste přišli na tento svět. Ať jste kdekoli, musíte si pamatovat tři věci: Odkud jsme přišli? Kde jsme teď? a Jaký je cíl, proč jsme sem přišli? Předpokládejme, že vhodíte do poštovní schránky obálku nebo dopis, který by měl obsahovat adresu odesílatele a příjemce. Nejsou-li na něm obě adresy napsané, kam obálka či dopis půjde? Půjde do oddělení nedoručitelných dopisů. Bez těchto dvou adres jste na světě podobně i vy. Velmi dobře si můžete představit, co se takovému jedinci stane. Musíte tedy nalézt odpověď alespoň na jednu z těchto tří otázek. Jinak bude váš život promarněn.

Zde je malý příběh: Podnikatelé v oblasti delty východní a západní Gódávarí v Ándhra Praděši přeploouvají řeku na lodích. Jednou takto plul jeden obchodník. Na lodi nebyl nikdo jiný mimo něj a převozníka. Aby lidé zapomněli na nudu, obvykle si začnou během cesty s někým povídat. Proto začal obchodník s převozníkem rozmlouvat, aby zahnal čas. Zeptal se ho: „Máte nějaké noviny?“ Převozník odpověděl: „Pane, noviny nemám. Neumím číst a psát.“ Na to obchodník poznamenal: „Běda, jestliže neumíte číst a psát, čtvrtina vašeho

života je odevzdána vodám Gangy*.“ Lodník pocítil lítost nad svou žalostnou situací a zůstal potichu. Po několika minutách se obchodník zeptal znovu: „Můj milý, znáte současné ceny zlata a stříbra na trhu v Bombaji?“ Převozník odpověděl: „Pane, nemám žádné zkušenosti v obchodu se zlatem. Proto ceny zlata a stříbra na bombajském trhu neznám.“ Poté obchodník poznamenal: „Jestliže nic nevíte o obchodu se zlatem, je polovina vašeho života odevzdána vodám Gangy.“

Rozhovor pokračoval. Když obchodník zpozoroval na lodníkově zápěstí náramkové hodinky, zeptal se znovu: „Můj milý, kolik je teď hodin?“ Ačkoli měl ubohý lodník na zápěstí hodinky, nepoznal na nich, kolik je hodin. Obchodník se zeptal znovu: „Proč tedy nosíte hodinky?“ Převozník řekl: „Dnes je módou nosit náramkové hodinky, ačkoli někdo hodiny nezná. Proto jedny nosím.“ Nato obchodník poznamenal: „Jestliže ani nevíte, jak poznat čas na náramkových hodinkách, pak jsou tři čtvrtiny vašeho života odevzdány vodám Gangy.“ Vítř zatím na řece zvedl s ohromnou silou velké vlny. Loď sebou začala házet nahoru a dolů, ze strany na stranu. Lodník se nato obchodníka zeptal: „Pane, mimochodem, umíte plavat?“ Obchodník odpověděl: „Běda, plavat neumím.“ Teď byla řada na lodníkovi: „Pak je celý váš život odevzdán vodám Gangy.“

Dnes se nacházíme ve stejné situaci a zmítáme se na řece tohoto světa. My však naneštěstí nevyvíjíme žádné úsilí, abychom zjistili, proč tady jsme, co se máme na tomto světě naučit, kam máme jít, poznáním čeho se tam máme dostat a tak dále. Tak tím, že si nejsme vědomi těchto aspektů, je celý náš život odevzdán vodám Gangy. Proto se nejdříve musíme pokusit nalézt odpovědi na otázky: Proč jsme sem přišli? Co bychom měli vědět? A kam odtud půjdeme? Jestliže neznáme odpověď alespoň na jednu z těchto otázek, naše životní pouť nebude mít smysl. Náš život bude smysluplný a posvěcený jen tehdy, budeme-li si vědomi adresy odesílatele, příjemce a současného pobytu.

Doktor Michael Goldstein (předseda Prašánti výboru a Svámího oddaný) a jeho žena navštěvují často Puttaparti. Když jsem jel jednoho dne na fakultu, přistoupil ke mně a požádal: „Svámí, dovolíš-li mi, doprovodím Tě do školy.“ Vybědl jsem ho, aby jel. Cestou autem, jsem se Goldsteina zeptal: „Jaký máš program?“ Odpověděl: „Svámí, musím se dnes vydat na cestu zpátky domů.“ Nato jsem mu poradil, aby ten den neodjížděl. Znovu mi opakoval: „Svámí, musím odjet dnes, neboť další den odlétám z Bombaje.“ Načež jsem mu pevně řekl: „Nevyprávěj mi o těchto záležitostech. Jestliže ti řeknu, abys nejezdil,

* Výraz „odevzdat vodám Gangy“ je hovorové vyjádření znamenající, že něco je zcela promarňeno.

je to konečné rozhodnutí.“ Goldstein si neuvědomoval, že jeho život bude ve velkém nebezpečí, pokud se rozhodne vyjet ještě ten den. Nakonec jsem dodal: „Dobrá, můžeš jet, jestliže si to přeješ.“

Potom se vrátil do svého pokoje a sbalil si zavazadlo. Nastoupil do letadla do U.S.A. Brzy po startu se zjistilo, že na palubě je několik únosců. Atmosféra v letadle byla velmi napjatá. Dva z únosců stáli ve vstupu do kabiny na stráž. Další dva chodili po letadle a ostře nabitými zbraněmi mířili na cestující. Tehdy si Goldstein uvědomil, proč po něm Svámí chtěl, aby ten den do letadla nevstupoval. Za této situace nemohl nic dělat a modlil se ke Svámímu za záchranu. Jeho žena je také velkou Svámího oddanou. Zpívala Svámího jméno: „Sái Rám, Sái Rám, Sái Rám.“ Když letadlo dosáhlo určité výšky, únosci začali po pasažérech střílet. Cestující, ochromení hrůzou, nevěděli, co mají dělat. V letadle přibývala mrtvá těla.

Goldstein a jeho žena seděli na předních sedadlech. Únosci začali střílet po cestujících kolem nich. Goldsteinovi si mysleli, že příště bude řada na nich. Goldstein později své ženě řekl: „Svámí mi radil, abych dnes neodlétal, ale já jsem se jeho pokynu vůbec nedržel a proto jsme v této situaci.“ Zatím se na ně jeden z únosců podíval. Goldsteinova žena však zpívala nepřetržitě Svámího jméno a na všechno zapoměla. Svámího jméno udělalo zázraky a Goldsteinova žena byla ušetřena. Goldstein pak vstal a postavil se ke dveřím do letadla. Únosci si ho však nevšimli, ačkoli je tak statný. Goldsteinův život tak byl Svámího milostí zachráněn.

Po dlouhou dobu zůstali v letadle jako rukojmí bez jídla, pití a spánku. Byli velice sklíčení. Goldsteinova žena je Svámímu velice oddaná. Ženy jsou obvykle oddanější než muži. Není to proto, že by muži neměli oddanost, ale neukazují ji navenek. Žena Goldsteinovi poradila: „Netrap se, rozjímej nad Svámím.“ V tu dobu začali únosci střílet nemilosrdně po mužích, ženách i dětech. Goldstein a jeho žena se však dál modlili ke Svámímu: „Sái Rám, Sái Rám, Sái Rám.“ Modlili se tiše se zavřenýma očima. Zatím došlo únoscům střelivo. Policie únosce dopadla. Goldstein a jeho žena po propuštění přestoupili na palubu jiného letadla do Ameriky. Těžká zkouška, kterou podstoupili však pokračovala. Po několika dnech přijela policie, aby případ vyšetřila. Goldsteinovi bylo nabídnuto odškodné, ale on je nepřijal.

Po dvou nebo třech měsících přijel Goldstein znovu do Puttaparti a měl Svámího *daršan*. Nyní si z vlastní zkušenosti uvědomoval, že pokud provádí *námasmaranu* (opakování božího jména), nemusí mít za žádných okolností strach. Po Svámího *daršanu* se v něm opět obnovil mír. Když se ho od té doby ptal Svámí na zpáteční cestu, nechával vše na Pánově vůli. Uvědomil si, že bude lepší své záležitosti

ponechat ve Svámího rukou. Od té doby rozvinul Goldstein neochvějnou víru ve Svámího slova a pevně se jich držel.

Lidé si dnes nedokážou uvědomit, odkud přišli a kam jdou. Teprve až podstoupí podobnou zkušenost, uvědomí si sílu víry. Přišli na tento svět a nějak tráví svůj čas. Když se jich někdo zeptá, jak svůj čas tráví, odpovídají, že sem přišli, aby si užívali jídla a příjemného spánku. Měli by ale pochopit, že člověk se nezrodil, aby si jen užíval jídla a pití. Stejnou pravdu osvětloval Ádi Šankara ve své proslulé písni Bhadža Góvindam:

*Bhadža Góvindam, bhadža Góvindam,
Góvindam bhadža múdhamaté
samprápté sannihité kálé
nahi nahi rakšati dukrňkarané.*

(Ó, pošetilý člověče, zpívej Góvindovo jméno, když se přiblíží konec, gramatická pravidla ti nepomohou.)

Když se ptáte lidí, proč dostali lidské zrození, většina z nich odpoví, že kvůli *khaně* (jídlu), *píně* (pití), *soně* (spánku) a *marně* (smrti). Tato domněnka je zcela mylná. V životě je několik věcí, které má člověk dosáhnout. Smysl lidského zrození není v užívání si jídla a pohodlí. Není ani v úsilí o dosažení vzdělání. Smysl lidského zrození je zcela odlišný a lidé na něj zapomněli. Svůj život musíte naplnit a posvětit své zrození. Tělo přichází, roste, umírá a nakonec se rozloží. Než tělo zemře, měl by člověk naplnit smysl, se kterým přišel na tento svět.

Vtělení lásky!

Na životní cestě bude vícero zkoušek a soužení. Člověk by si měl osvojit sílu, s níž by je odvážně překonal. Tou je síla duchovnosti. Člověk by se neměl zaleknout a uprostřed svého úsilí couvnout. V tomto oceánu života se zajisté vyskytnou bouřlivé vlny, které budou vaší lodí házet nahoru a dolů.

*Punarapi džananam, punarapi maranam
punarapi džananí džatharé šajanam
iha sansáre bahu dustáre krpajápáre páhi muráre.*

(Ó, Pane, znovu a znovu jsem chytán do tohoto cyklu zrození a smrti. Prožívám utrpení v matčině lůně. Je velice obtížné překročit oceán světského života. Prosím, vezmi mne přes ten oceán a uděl mi osvobození.)

Smyslem lidského života není se rodit znovu a znovu z lůna matky, trávit život bez cíle a nakonec ze světa odejít. Existuje určitý cíl, proč se člověk na svět narodil. Proto by si měl tento cíl uvědomit a svůj život mu zasvětit. Naše vzdělání, práce a peníze, které vyděláme, musí být užito smysluplným způsobem. Dnešní studenti usilují o vzdělání, aby získali živobytí. Dosahují akademických titulů s jediným cílem – získávání peněz.

Co je tak významného na úsilí k naplnění svého břicha? Břicho si plní i psi a lišky. Můžete pozorovat, že i opice se naučí v cirkuse některé úkony a předvádějí je. Vy, kteří jste se narodili jako lidské bytosti, byste se neměli chovat jako psi, lišky a opice. Jestliže to děláte, jaký má vaše vzdělání účel? Vzdělání, kterého dosáhnete, musí dostat správný smysl. Jen tehdy bude účelné a dá vaší osobnosti sílu. Smysl vašeho života není v pouhém úsilí o vzdělání a v akademických hodnostech. Jistě, studujte, ale jestliže jen studujete pro diplomy, nestačí to.

*Můžete nazvat vzdělanými ty,
kteří umí číst a psát?
Může být někdo nazván vzdělaným jen proto,
že dosáhl akademického stupně?
Můžete nazvat vzděláním to, co nedává ctnosti?
Jestliže je vzdělání jen pro žití,
což ptáci a zvířata také nežijí?*

(báseň v telugu)

Vaše vzdělání bude mít smysl jen tehdy, když se budete vzdělávat pro život i pro živobytí. Proto musí mít každá lidská bytost na zřeteli cíl života. Jaký má smysl, když jásáte nad svým úspěchem: „Dosáhl jsem MBA, získal jsem více akademických hodností.“ Tyto hodnosti je třeba správně použít. Jen lidská bytost má schopnost si uvědomit cíl svého života.

Jestliže se někdo spokojí s myšlenkou: „Narodil jsem se, jsem vzdělaný, vydělávám peníze, mám dostatečně vysoké konto v bance, dal jsem své děti na studia a poslal je za vyšším vzděláním do cizích zemí,“ není to výhradní cíl života. Nikdy byste neměli zapomenout na smysl, proč jste se na tento svět narodili. Vy jste dnes naneštěstí na cíl svého života zapomněli a oddáváte se bezvýznamným činnostem. Dokud žijete, musíte až do posledního dechu prožívat mír. Měli byste dosáhnout pravé a věčné blaženosti.

Mahátmá Gándhí odejel do Londýna a byl mu udělen titul doktora práv. Přál si, aby mohl život naplnit využitím svého vzdělání ke službě společnosti.

Proto vstoupil po návratu do své mateřské země do Indického národního kongresu. Celý život obětoval dosažení nezávislosti země. Začal nosit prosté *dhóti* a kus látky na zakrytí horní části těla. Za bojů o osvobození prožil v severních indických státech mnoho obtíží. V Lucknow ho bila policie holemi. Přes mnohé potíže a fyzické utrpení z rukou policie se svého rozhodnutí o dosažení nezávislosti země nevzdal. Začal provozovat advokátní praxi. Ani pak jeho život neprobíhal hladce. Ve spojení s hnutím o nezávislost podstoupil ve jménu Indického národního kongresu z rukou Britů velká muka. Přesto neztratil odvahu.

Jeho žena Kastúrbá byla ušlechtilá žena. Sloužila vždy svému manželovi s velkou oddaností, i když byl Gándhídží ve vězení. Současně se také zabývala službou zemi. Byl to jen její duch služby, který ji stále chránil. Za časů jejího zapojení do osvobozenického hnutí nastala někdy doba, kdy byli oba manželé odděleni. Kastúrbá však byla se situací smířená, věřila, že vše, co se děje, je jen pro její dobro. Tak lidé, kteří ostatním slouží s ušlechtilým srdcem, uvidí vždy jen dobré. Nakonec země dosáhla nezávislosti a prvním předsedou vlády se stal Džaváharlál Néhrú.

Dalším z velkých vůdců hnutí za svobodu byl Subháš Čandra Bose, který měl laskavé srdce a byl velkým vlastencem. Země mohla dosáhnout nezávislosti jen díky úsilí takových obětavých lidí. Přesto však bychom si neměli přát jen *svatantrju* (nezávislost). Musíme získat *svarádžju*. Ta je důležitá. *Svatantrja* je přechodným jevem svobody od cizí vlády, zatímco *svarádžja* se týká srdce a jím se dosahuje.

Drazí studenti!

Za vlast musíte být připraveni obětovat i svůj život. Vy nejste tělo. Tělo je jen nástrojem a prostředkem k dosažení něčeho vyššího a ušlechtilého. Tělo se má používat k dosahování těchto vyšších a ušlechtilých cílů. Tělo je jako oděv, který nosíme. Jednoho dne se oděv rozpadne. Do té doby by se mělo tělo řádně udržovat.

Člověk může dosáhnout jógy jen sebeobětováním. To prohlašovaly védy: *Na karmaná na pradžajá dhanéna tjágénaiké amrtatvamánašuh* (nesmrtelnost se nedosahuje činem, potomstvím či bohatstvím, dosahuje se jen sebeobětováním). Jestliže jsme se zrodili jako lidské bytosti, musíme svůj život zasvětit službě Bohu a vytrvalému rozjímání o Bohu. Jestliže tak učiníte, žádná z fyzických obtíží vás nebude trápit.

Malý příklad, který bych vám rád vyprávěl: Když jsem byl před nějakým časem v Bengalúru, toto tělo v koupelně upadlo. Byli tam dva studenti, jménem

Satjadžit a Ačintja, kteří mi pomáhali. Byli mi hodně užiteční. Řekl jsem jim: „Nemám žádnou připoutanost k tělu. Můžete mu provést operaci, ale já s tím tělem nemám nic společného. Nejsem toto tělo. Dokud zde tělo bude, budu dělat svoji práci.“ Doktoři mi chtěli dát obvaz, ale já jsem s tím nesouhlasil. Radili mi, abych podstoupil operaci a zlomenina se hojila rychleji. Svěřil jsem tělo do rukou lékařů a nechal je, ať si s ním dělají, co si přejí.

Chodil jsem dál, jak chodím i teď. Nemám žádnou bolest nebo trápení. Někteří oddaní se znepokojují, že Svámí chodí s velkými obtížemi a možná má velké bolesti. Chtěl bych znovu zopakovat, že nemám žádnou bolest ani trápení. Dodnes jsem neprodělal žádnou tělesnou bolest. Jestliže takto obětujete svou *déhábhimánu*[†], můžete dosáhnout čehokoli v životě. Dělán to, co říkám. Člověk má dělat to, co říká a říkat to, co dělá. To je myšleno následujícím:

*Manasjékam vačasjékam
karmanjékam mahátmanám,
manasjanjat vačasjanjat
karmanjanjat durátmanám.*

(Ti, jejichž myšlenky, slova a činy jsou v dokonalé harmonii, jsou ušlechtilí, ti kteří tuto harmonii postrádají, jsou zkažení.)

Taková je skutečná *mánaovatva* (lidská přirozenost). Mohu stát jakkoli dlouho, ačkoli mi lékaři doporučovali, abych to nedělal. I teď už stojím dlouho. Nemám vůbec žádnou bolest. Neberu ani jedinou pilulku. Nemám žádný obvaz. Moje je jen a jen *átmabháva*[‡]. Dávám příklad svými činy.

Drazí studenti!

Tělo může podstoupit jakékoli utrpení. Je jako vodní bublina. Mysl je jako bláznivá opice. Proto bychom neměli poslouchat ani tělo ani mysl. Musíme poslouchat své svědomí (*antarátman*). Musíme rozvíjet *átmábhimánu*[§]. Je-li *átmábhimána* rozvinutá, nemůže nás trápit žádná bolest. Všechny tyto potíže podstupuji jen proto, abych vás o *átmábhimáně* učil. Necítím vůbec žádnou bolest. Říkám vám pravdu. Netajím žádná fakta. Ve skutečnosti bolest necítím, ani nevím, co to je. Obtížím musíme čelit s odvahou. Tuto bolest jsem na sebe vzal jen proto, abych vás učil stálosti a odvaze. Musíte následovat můj ideál.

[†] připoutanost k tělu

[‡] spočívání v átmanu

[§] připoutanost k átmanu

Nikdy nepřikládejte důležitost utrpení těla. Vzdejte se *déhábhimány*. Přesto se zapojte do vhodných aktivit. Zapojte tělo do služby Bohu. Naše tělo je darem božím. Za jakým účelem nám Bůh dal toto tělo? Jen proto, abyste je zasvětili službě Pánovi.

Vtělení lásky!

Tělo jste dostali, abyste mohli vykonávat svaté činy (*karmy*). Někteří lidé se diví, proč se Svámí necítí unavený, když podstupuje tolik fyzického utrpení. Zvláště dámy zpozorují rychle známky slabosti. Chci vás ujistit, že udržuji stálou tělesnou váhu a dobré zdraví. Ani jsem nepřibral, ani nezhubnul. Mohu chodit rychle, ale upouštím od toho, abych uspokojil doktory. Zvláště lékaři na mne tlačí, abych nechodil rychle. Radili mi: „Svámí, prosíme, abys nechodil rychle. Voď s sebou vždy dva studenty, aby Ti pomáhali.“ Abych je potěšil a uspokojil, mám u sebe tyto dva studenty.

Nepůsobím těmto dvěma chlapcům žádné nepohodlí. Oba tito hoši, Arun a Prusty, chodí do svých zaměstnání a kromě péče o mé potřeby pracují. Prusty přispěchá okamžitě, když ho zavolám. Požádám ho, aby mi přinesl sklenici vody a pak piji vodu, kterou mi podal. Podobně dohlížíjí oba hoši neustále na mé potřeby. Slouží mi s velikou oddaností a láskou. Nikomu nezpůsobuji žádné nesnáze.

Vtělení lásky!

Dnes oslavujete Svámího narozeniny. Ve skutečnosti je to tělo, které má datum narození. Toto tělo již zažilo 78 let a vstoupilo do sedmdesátého devátého roku. Vypadám ale jako devětasedmdesátiletý muž? Ne. Ne. Nejen teď, ale i po osmdesátém a devadesátém roce věku budu stejný jako teď. Nikdy nebudu na nikom závislý. Moje oči a zuby jsou v dokonalém stavu. Když někdo normálně dosáhne devětasedmdesáti let, ztrácí všechny zuby. Jeho zrak bývá zasažený šedým zákalem. Pokožka je vrásčitá, já ale žádné vrásky nemám. Nebudu starý. Ve skutečnosti nejsem starý.

Podobně rozvíjejte takovou odvalu a sebedůvěru i vy. Budete se určitě cítit dobře. Nejenom já, ale vy všichni byste měli mít pevné zdraví. Vy si však zdraví ničíte. Zneužíváte svoji fyzickou sílu mnoha způsoby. Budete-li tělo používat správným způsobem, bude se vám Svámího milostí dařit. Se zdravým tělem a myslí můžete sloužit velkému množství lidí. Tělo musíte udržovat zdravé proto, abyste sloužili druhým, nikoli abyste ukazovali svou krásu.

I pro mne je tohoto těla zapotřebí, abych mohl sloužit druhým. Ve službě lidstvu jsem připraven na všechno, i obětovat svůj život. Podobně máte být

vždy připraveni sloužit ostatním i vy. Nikdy se nedomnívejte, že tělo je příliš důležité. Ani nepromarňujte svoji fyzickou sílu. Fyzické tělo musíte používat správným způsobem, také musíte získat dostatek duševní síly. Je třeba, abyste obstáli ve svém vzdělávání a posvětili svůj život službou lidstvu. Musíte být vždy připraveni směle čelit jakékoli situaci. To je pravou podstatou lidství. Musíte reagovat okamžitě, kdykoli jsou vaše služby zapotřebí: „Jsem připraven, jsem připraven, jsem připraven.“ Rozvíjejte takovou odvahu a sebedůvěru a buďte ideálem pro svět.“

*Toto tělo je doupětem špíny, má sklon k nemocem,
neustále podléhá změnám a nemůže překročit oceán samsáry.
Není ničím jiným než stavbou z kostí.
Ó, myslí! Nesetřávej v iluzi, že tělo je stálé.
Místo toho přijmi útočiště u božských lotosových nohou.*

(báseň v telugu)

Hledejte útočiště u Pánových lotosových nohou. Nevšímejte si nějakého utrpení fyzického těla. Služte své zemi jak jen můžete. Každou malou příležitost využijte ke službě zemi a společnosti. Službou je i malá pomoc nějaké staré ženě, kterou potkáte. Nikdy si nemyslete: „Co získám, pomohu-li této ženě?“ I v takové malé službě je velká zásluha. Proto ve službě pokračujte. Není větší *sádhany* než služba bližním lidským bytostem. *Sévá biná nirvān nahí* (bez služby není spása). Neměli byste si všimnout nepohodlí, které můžete podstoupit, když sloužíte druhým.

Nemám žádný záměr slavit své narozeniny ve velkém rozsahu. Mým jediným záměrem je udržovat tělo v dobrém stavu a prostřednictvím těla sloužit ostatním. Musíte být vždy připraveni věnovat svůj život službě společnosti. To je pravá služba.

(Bhagaván uzavřel svoji promluvu bhadžanem „Hari bhadžana biná“.)

U příležitosti Sáí Bábových narozenin, v Prašánti Nilajam dne 23. listopadu 2004